

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Rua Est. Ferreira, 842
(dawna Alameda)

GAZETA POLSKA
W BRAZYLJI

Adres na listy i przesyłki pieniężne
GAZETA POLSKA
Cena pości 1 B

NR 2 KURYTYBA - S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 8 STYCZNIA ROK 1939
DYREKTOR: PIOTR OLIVEIRA SAPORSKI

Nurek w morzu

Monteiro Lobato o najznakomitszej z emigrantek polskich

Książkę Ewy Curie o jej matce, Marii Skłodowskiej, znakomitej uczoniej i odkrywczyni...

Monteiro Lobato jest jednym z czołowych pisarzy współczesnej Brazylii i każde jego słowo ma szeroki rozgłos.

SERIES of POLISH GENIUSES No. 1

MARIE CURIE SKŁODOWSKA
Scientist and Discoverer of Radium
BORN - 7. XI. 1867 DIED - 4. VII. 1934

Nurkiem w morzu nazwał siebie Lobato w piśmie do Argentczyków i powiada, że przez cztery tygodnie przebywał w tym nieznanym a czarnym świecie...

Nurek w morzu! Toż to los każdego emigranta, który, jak Skłodowska, opuszcza ojczyznę i jedzie w świat daleki, aby próbować swych sił i walki ze swym losem w nieznanym warunkach!

Nurek w morzu! Jak emigrant polski staje zdumiony wobec przepaścianego oceanu bujnej przyrody, któremu na imię Ziemia św. Krzyża, podobnie Monteiro Lobato, gdy wgłębia się w otchła-

nie polskiego ducha, czerpie stamtąd skarby i bogactwa pełną garścią. Obie dusze, polska i amerykańska, gdy spotkają się na kręgach wzajemnego poznania, ujrzą, ile w nich wspólnoty. Nowe światło sływa pod wejrzeniem Monteiro Lobata na dzieło osadnika polskiego w Brazylii, jego treść i celowość: Oto na ziemiach guarańskich już od lat 70-ciu istnieje krąg poznawania i współpracy. Ameryka Połudn., wedle słów Monteiro Lobata, jest dopiero w dobie tworzenia i powstawania. Wydaje mu się ona ołbrzymim laboratorium, przestrzenią pragnącą bez krańców. Na takim szmacie ziemi, jak Brazylija, żyje

ledwie 4 mieszkańców na 1 km. kwadr. Ależ laboratorium Marii Skłodowskiej, z którego radium wyrzuciło na światło dzienne, było chyba w o wiele gorszych warunkach!

— „Gdzież spotkamy większy heroizm — pyta Lobato — nad poświęcenie Marii, już zamejnej, już matki, już uczoniej, lecz jeszcze w biedzie, bez jakiegokolwiek wygody, gdy z oczyma zacerwiezionymi od dymu mieszała w kotłach wrzącą pechblendę na podobieństwo, jak nasze murzynki wygotowywały niegdyś ług, a działało się to w szopie, która była niegdyś składem trupów dla Szkoły medycznej?!”

I na pytanie to daje taką odpowiedź: — „Dzięki tej pracy prawdziwie murzyńskiej, połączonej z pracą umysłową i przewidywaniem, właściwym geniuszom, Maria Curie Skłodowska dokonała tego, co dla najbogatszych

pracowni było nieosiągalne — wyrwała materii tajemnicę, której przyroda broniła ze wszystkich sił, wzięła słońce i rzuciła nim!...”

Z wycieczki w dziedzinę polskiego ducha, autor wrócił, przynosząc nam w darze narecz twórczych myśli. Jesteśmy mu za to wdzięczni. I na ręce jego, jako jednego z czołowych pracowników owego amerykańsko-brazylijskiego laboratorium, składamy życzenie, aby w dziejach ludzkości zapisano się ono nie mniej trwałymi zgłoskami, niż szopa paryska, w której emigrantka polska wyrwała przyrodzie jedną z największych tajemnic, ujęła słabą dłonią słońce i zdołała nim cisnąć.

Monteiro Lobato przetłumaczył wiernie i pieczołowicie książkę córki o wielkiej M tce i użył wszystkich kunsztów swego wspaniałego pióra, aby obraz Skłodowskiej i jej dzieła wypadł jaknajwyraźniej. Dlatego trzeba, aby książka „Madame Curie” znalazła się w każdym domu osadniczym. Czytajmy ją, dajmy ją do przeczytania sąsiadom.

Jakże nam postać Skłodowskiej bliska, jak nasza, jak polska! „Biedna Poleczka”, tak ją zwie tłumacz („la pobre polita, quita”) wjechała wagonem 3-ciej klasy z Warszawy, a przez Niemcy jechała nawet klasą 4 tą, bo jej fundusze nie wystarczały na wygodniejszą podróż, jak i tysięcy wychodźców. I zdobyła świat! I pozostała na zawsze w sercu swym Polką!

Jako mała, 10-letnia dziewczynka, miała w szkole warszawskiej, na tajnej godzinie języka polskiego, odpowiedzieć na pytanie, kim był Stanisław August. „Estanislau Augusto Poniatowski — przytaczam za Lobatem odpowiedź Skłodowskiej — foi eleito rei da Polonia em 1764. Inteligente, muito culto, amigo dos artistas e escritores. Conhecia os males que aletavam o Reino e procurava os remedios. Desgraçadamente, não era homem de coragem”. — „Niestety, brak mu było siły charakteru” — tłumaczy w polskim przekładzie księżki Hanna Szylerowa. Pamiętajmy, że są to słowa dziecka.

Ale to dziecko mówi prawdę całego swego życia. Jest ono dzieckiem uciśnionej Polski, Polki niewolnej. Na lekcjach tajnych w szkole, gdy lada chwila wpada zniecałkająca opasty inspektor rosyjski, aby deptać i znieważać, co dla duszy polskiej jest świętością, czytano i Mickiewicza. A wieszcz ów dał dla młodzieży przykazanie: „Mierz siły na zamiary, nie zamiar podług sił”.

Z Mickiewiczowskiego ducha wyrosła Skłodowska, jak wyrósł Piłsudski.

Stanisławowie zaczęły funkcjonować z dnem 15.1 specjalne „kursy katolickie”, przeznaczone dla żydów, którzy chcą poznać zasady wiary św. i przyjąć chrzest.

Z KLĄJPEJ Litwa weszła na drogę porozumienia z Rzeszą w sprawie Kląjpedy, obawiając się losu Czech i Słowacji. Wycofano z miasta policję litewską, która będzie zastąpiona przez milicję, złożoną z mieszkańców tubylczych. Podobnież do administracji mają być powołani kląjpedzianie.

W CHINACH Japoficycy byłiby gotowi zawrzeć z Chinami układ pokojowy i wszczęli pierwsze kroki do porozumienia w tym kierunku. Dla nich, jako strony zwycięskiej, pokój będzie oczywiście korzy-

PATRZYMY NA FRANCJĘ

Na obrazku widok z parlamentu francuskiego. Przemawia właśnie szef rządu Edward Daladier (na mównicy, po lewej), za nim na podwyższeniu za stołem przysiadłym siedzi prezydent izby deputowanych, Herriot. Obok niego ministrowi i sekretarze parlamentu, z lewej strony widać początek wzniesionych amfiteatralnie ław poselskich, na których siedzą deputowani. Zdjęcie pochodzi z grudnia, a zatem z chwili po nieudanym strajku, kiedy Francja w obronie podwa-

NA KRÓTKIEJ FALI

— Minister Beck znajduje się na Riwierze francuskiej, na odpoczynku.

— „Dobre sąsiedztwo”, tak ocenia prasa warszawska obecne stosunki z Rzeszą i Rosją, podkreślając umiejętność ręki min. Becka w przeprowadzeniu tego trudnego zadania.

— Zdegradowany w 1927 r. generał czeski Gajda, szef legacji czeskiego na Syberii chce pozwać b. prezydenta Benesa przed sąd „za krzywoprzysięstwo”.

— Słowacy poczynają usamodzielniać się od wpływów niemieckich i przeprowadzili zniecałkującą spis ludności, aby nie dać czasu Niemcom w Słowacji na propagandę spisową.

— W drodze do Tunisu Edward Daladier przystanął na Korsyce, zapewniając w silnym przemówieniu, wygłoszonym w Ajaccio, że Francja nie opuści nigdy ziemi rodzinnej Napoleona.

stny. Zamiar ten jest prawdopodobnie oznaką wyczerpania się sił Japonii, dla której nie byłoby bezpiecznie, aby przeciągać strunę i narażać się na dalszą awanturę. Z Tokio donoszą, że stronnictwa polityczne patrzą niechętnym okiem na rządy wojskowe. Przyszło tam skutkiem tego do ustąpienia dotychczasowego rządu.

ta sprawą swych kolonij nad morzem Śródziemnym i Czerwonym, podniesie ją nagle przez Włochy. Daladier wyjechał z Tuluzy w dzień Nowego Roku, udając się na pokładzie okrętu wojennego do Tunisu.

Na dzień 12-ty stycznia jest zapowiedziany przyjazd ministrów angielskich Chamberlaina i Halifaxa do Rzymu, gdzie odbędzie narady z Mussolinim. Przedmiotem narad ma być głównie wojna w Hiszpanii (prawdopodobnie dlatego gen. Franco dożył wszystkich sił i wszczął gwałtowną ofensywę), ale trudno nie przypuścić, aby Mussolini oparł się chęci spróbowania, czy nie uda mu się, za przykładem Hitlera, dokonać jakiegoś italskiego Monachium.

Jest to tragedia Anglii i Francji, że one wojny nie chcą i z wszystkich sił przed nią się bronią, gdyż wojna nie przyniosłaby im żadnych korzyści, nawet w razie zwycięstwa. Państwa totalitarne natomiast są gotowe do wystąpienia zbrojnego i stale szablami pobrzędują.

I kto wie, czy Francja nie zagna teraz sama na siebie, jak gorzkim był los opuszczonej Czecho-Słowacji, czy nie będzie zmuszoną oddać Włochom przynajmniej posiadłości czerwonomorskiej Dżibuti, z portem i koleją, która prowadzi do Addis Abeby. Już się o tem w prasie światowej przebąkuje. Co prawda Dżibuti i kolej mają znaczenie tylko przez Abisynię, dla której stanowią jedyne połączenie z morzem. Gdyby Włochom przyszło na myśl zbudować nową, własną kolej do któregoś z portów w Erytrei lub w Somali, wtedy Dżibuti stałoby się martwym a jego kolej ręką uschniętą, jak np. Gdańsk, w wypadku odłączenia od Polski.

demokracji, której jest kolebką, przyznała rządowi Daladiera szersze uprawnienia, aby mógł sprostać piętrzącym się przed republiką potrzebom.

W tej chwili Francja jest zaję-

Zapamiętaj dobrze ten znak
Jest to godło znanej i cudownej maści
Pomada Minancora
Jest to najlepsza maść, która leczy wszystkie rany na skórze ludzkiej, a ma nawet zastosowanie u bydła
NAD MINANCORĘ NIEMA LEPSZEJ POMADY
Farmarcia Cruz w Avaré, stan S. Paulo wyleczyła pomadą MINANCORA wrzody, których nawet preparat 914 nie zdołał być usunąć. Pani Carolina Palhares z Joinville wyleczyła jedynym pudełkiem rany, zadawaną od 9 lat. Były setki podobnych wyleczeń.
POMADA MINANCORA jest w użyciu w szpitalach domach zdrowia i klinikach lekarskich.
WAŻNE Prawdziwą POMADĄ MINANCORĄ nie jest nigdy sprzedawana inaczej, jak tylko w pudełkach oryginalnych z godłem, jak wyżej. Odrzućcie naśladownictwa! Żądajcie tylko MINANCORĘ prawdziwej, w pudełku oryginalnym.
Uważajcie dobrze przy zakupie!
Jest to produkt Laboratorios „Minancora”, Joinville

Z TYGODNIA

ZABIEGI O POLSKĘ Berlin i Rzym, które w Monachium okroily Czechy, a w Wiedniu Słowację, przygotowują dalsze plany urządzania kolejny Dunaju i dostawiania jej do swojej osi. W związku z tymi planami zapowiedziano, jak donoszą telegamy, dwie ważne odwiedziny w Warszawie. Jeszcze w bież. miesiącu ma przybyć z wizytą do min. Becka, minister spraw zag. Rzeszy Ribbentrop, a w lutym wybiera się do Warszawy włoski minister Ciano, zięć Mussoliniego. — Francuska agencja Havas, podając tę wiadomość, zapytuje, czy ministrowie Rzeszy i Włoch znajdują argumenty, aby przekonać kolegę Becka o całkowitym bezpieczeństwie swej osi.

ZYDZI SIĘ CHRZCZA Żydzi w Czechach doznają coraz większego ucisku. Rozwiązano stronnictwa żydowskie, zabroniono im wtrącania się do polityki kraju. Żydzi sami wystąpili do rządu w Pradze z projektem o urządzenie dla emigrantów i osób niepożądanych krwi izraelskiej, obozu koncentracyjnego w Polsce. — W Polsce tymczasem w ciągu listopada i grudnia przyjęło we Lwowie chrzest 7 tysięcy żydów. W

Z S. Paulo i Rio

Filia „Gazety Polskiej“ w S. Paulo:

J. M. HOLESKI

rua João Teodoro nr. 194—Telefon 4-2640

Wigilia w pałacurządowym

Małżonka interwentora federalnego, pani Leonora Mendes de Barros urządziła w pałacu rządowym w S. Paulo choinkę dla biednych dzieci. Mimo, iż w dni świąteczne panowała niepogoda i deszcz lał chwilami, jak z cebra, pokoje i ogrody pałacu zapelnily się setkami i tysiącami dzieci wraz z ich matkami. U wejścia obserwowano wchodzące dzieci grono lekarzy specjalistów w chorobach dziecięcych, co okazało się zabiegiem bardzo ważnym. Bystre oko specjalistów rozpoznawało na pierwszy rzut oka dzieci niedokarmione, słabo rozwinięte i chorawe — i dla nich poświęcono był osobny pawilon, gdzie notowano ich adresy dla zapewnienia im stałej opieki lekarskiej.

Cały pałac i ogrody naokoło stały się na to święto choinki prawdziwym pałacem z bajki dziecięcej. Tysiące zabawek, rozrywki, wśród których nie brakło niedźwiadków haftujących, zabawki, kapele muzyczne — wszystko to przyczyniało się do uświetnienia choinki. Rumiane dzieciaki i zadolowane matki, którym w ich biedzie nie było dane mieć święta po ich domach, wracali z przyjęcia rządowego z koszykami smakołyków i podarunków. Prasa paulistańska podkreśla dojrzałość szczęśliwej inicjatywy małżonki interwentora.

Poszukiwanie

Poszukuję Jana Konickiego z Jugostawii. Ktoś o nim wiedział lub on sam, proszony jest zgłosić się na adres: Józef Dudek — rua Duque de Caxias, 101 — São Paulo.

Drukarnia „Baltica“ w S. Paulo

Wykonuje druki we wszystkich językach Bilety wizytowe, handlowe, listy i koperty firmowe, blankiety, cyrkularze, plakaty, zaproszenia ślubne, katalogi, wogóle wszelkiego rodzaju druki. Pozamiejscowym wysła próbki druków za nadesłaniem na koszt przesyłki. Adresować: **TIPOGRAFIA BALTICA Alexandre Bumbilis** Rua João Teodoro, 194 — SÃO PAULO Tel. 4-2640

UWAGA!

Specjalna oferta, ważna do końca bieżącego roku

jako prezent na Gwiazdkę

Tytułem reklamy, zrobię za połowę ceny

WIELKI PORTRET ARTYSTYCZNY

ozdobiony pozłotą lub bez niej

Spieszcie się! Poślijcie natychmiast swoją małą fotografię a z niej zrobimy duży, artystycznie wykonany portret, prawie darmo. Informacji udzielam natychmiast listownie.

Adresować: **Alexandre Waszkiewicz** — Representante Geral Av. Siqueira Campos, 19 — E.F.S. — Assis — Est. S. Paulo

NIEROB DOŚWIADCZEN!!!

JEŻELI POTRZEBUJESZ OCZYŚCIĆ KREW

UŻYJ ELIXIR DE NOGUEIRA

Farmaceuty chemika — **JOÃO DA SILVA SILVEIRA**

Pokonuje SYPHILIS we wszystkich perjadach: **WYRZUTY, RANY WOGOLE, REUMATYZM, ECZEMY.**

Zalecany przez najlepszych lekarzy

PETROLINA

MINANCORA

Najlepszy środek przy niedomaganiach skórnych w częściach owłosionych

Niezawodna przy łupieżu i wypadaniu włosów. Robi włosy silnymi, jedwabistymi i perfumuje je.

We wszystkich aptekach i drogeriach

Wyrób Lab. „Minancora“ w Joinville

3-ci rok wojny w Hiszpanii

Z końcem starego roku, prasa codzienna dała przegląd działań wojennych w Hiszpanii.

Wynika z niego, że straty hiszpańskie wynoszą do tychczas w ludziach 1,250,000 głów, a w pieniądzu 55 bilionów pezet złotych. Kraj stanął w ruinie, jak świadczy o tem choćby obrazek o bok, przedstawiający jeden z domów na przedmieściu Madrytu, zamieniony na fortecę, bez dachu a z workami piasku w drzwiach wejściowych. W 1938 r. miał w dalszym ciągu przewagę gen. Franco, dzięki pomocy Italii i Rzeszy Niemieckiej, aczkolwiek siły republikańskie nie zostały pokonane. Najważniejszym wydarzeniem bojowym wub. roku było przebiecie ze strony powstańców kłina Teruelu po morze Śródziemne, przez co Hiszpania rządowa została podzieloną na 2 części, walencką i katalońską. Barcelona była bombardowana w ciągu roku 180 razy, przyczem padło 2 i pół tysiąca ludzi, rannych było 3 i pół tysiąca, a półtora tysiąca domów stanęło w ruinach. Fa-

o kradzież. Oskarżony Pires siedzi w więzieniu, gdzie czeka na rozprawę sądową.

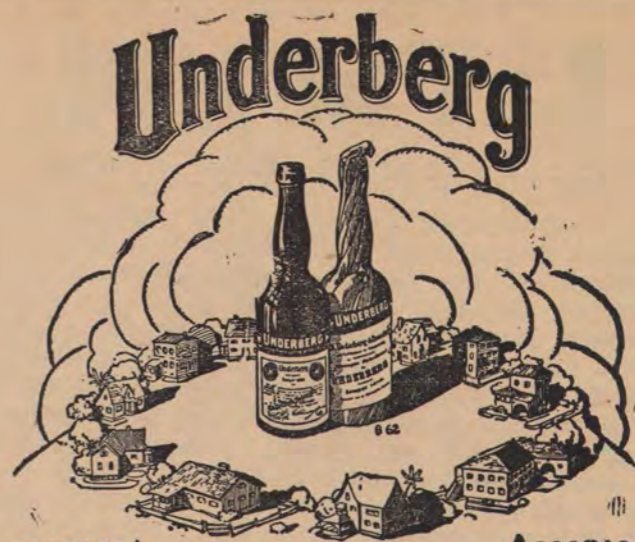
400 lat miasta Iguape
Nadchodzą bliźsze szczegóły o wystawie, urządzonej w Iguape, z okazji 400-lecia tej piętniej miejscowości na pomorzu paulistańskim. Muniypium Xiririca wystawiło okazy mineralne, w szczególności próbki grafitu, którego kopalnie już są w ruchu. Japończycy w dystryktu Registro wystąpili z próbkami herbaty chińskiej i jedwabnictwa. Bardzo zajmującym był dział ludoznawczy, który obejmował przedmioty z życia pierwszych osadników z przed 300-400 lat. Znajdowały się tu urządzenia pierwotnych młynów cukrowych, gorzelnia wódki, pędzonej z trzciny cukrowej, prymitywnej sztuki garnarskiej. — W produkcji współczesnego rolnictwa pierwsze miejsce w Iguape zajmują banany, których zbiór roczny daje 6 i pół miliona kiści. Ryżu zbiera się tu 300,000 worków. Wywóz przez port Iguape osiąga 5 milionów mlr. rocznie. Kieruje się on niemal wyłącznie do Santos, a dopiero stamtąd większymi statkami do Rio, Porto Alegre, Montevideo i Buenos Aires.

Miliard milrejsów
Interwentor stanu dr. Adhemar de Barros wrócił samolotem z Rio, gdzie bawił przez jeden dzień dla przedłożenia władzom federalnym: budżetu stanowego na rok 1939. Prezydent republiki zatwierdził projekt, poczem interwentor, wróciwszy do S. Paulo, podpisał budżet, przy którym to akcie byli obecni sekretarze stanu oraz prefekt miasta São Paulo. Budżet paulistański osiągnął kwotę z górą miliard (tysiąc milionów) milrejsów, cyfrę rekordową na dotychczasowe stosunki brazylijskie.

Brak drobnych
Od miesiąca czerwca 1938 federalny urząd skarbowy w S. Paulo wypuścił na rynek monet niklowych na sumę z górą 2 i pół miliona milrejsów, a mimo to w S. Paulo panuje ciągle „brak drobnych“, i zamiast monet zdawkowych, kursują często bilety tramwajowe, marki pocztowe itd. Władze skarbowe są zdania, że tajemnicze znikanie monet niklowych z rynku może się tłumaczyć tylko używaniem pieniądza obiegowego do jakichś innych celów, przez co znika on szybko z rynku.

Nie każdemu służą święta
Tak mogą przypieywać sobie w szpitalu paulistańskim Floriano Gonçalves oraz jego przyjaciółka Francisca Leite.

Święta w S. Paulo były paskudne Deszcz i deszcz. Florian z Franciszką „niezkałi“ wspólnie, choć bez ślubu — i byli na wigilię

em nenhuma casa deve faltar

Underberg é um precioso remedio caseiro contra a falta de appetite e as perturbações do estomago. **Unico no seu genero, não deve ser confundido com os productos que lhe imitam apenas o rotulo.**

Um calice por dia — dá saúde e alegria

trafil się rozjąć bez bitki“ — Widocznie niepogoda świąteczna była temu winna.

Człowiek w paszozy ryby

W Tabatindze, nad rzeką Amazoneką zaginął niedawno bez śladu żołnierz tamt. garnizonu. Poszukiwania za nim zostały bez skutku aż do onegdaj, gdy któryś z rybaków ujrzał na wodach płynącej, nawpół zdechłą rybę olbrzymich rozmiarów. Podjechałszy bliżej, spostrzegł, że z paszozy rybie wystają jakieś włosy. Ubił potwora i po przyholowaniu go na brzeg i rozpataniu cielska przekonano się trup zaginionego człowieka znajdował się w jego wnętrzościach.

Likwidacja Skutkiem likwidacji interesu sprzedajemy niemal po zenie zakup: Gwoździe

Dnia 4 grudnia 1938 roku przeniosł się do wieczności zamieszkały w Iwai

Ś. P. GRZEGORZ RYBN

urodzony dnia 21 listopada 1863 r. w Dragonach pow. Krasnostaw w Polsce.

Ś. p. Zmarły należał do pierwszych bojowników kolonizacyjnych, a swą pracą i uczciwością zaskarbił sobie przyjaźń tych, którzy Go znali.

Pozostawił w żalobie 3 synów, 2 córki oraz grono wnuków i prawuków.

Cześć Jego pamięci!

dla szweców, podszewy gumowe, trzewiki męskie, sandały, trzewiki footballowe i do tennisu.

FABRICA FLORA, r. Barão do Rio Branco 186, KURYTYBA.

„Sulbrazpol“

Sociedade Cooperativa
Porto Alegre Rio Gr. do Sul
Rua Siqueira Campos, 1170 — Cx. post. 246

Handel wymienny Polsko-Brazylijski na rachunek własny i komisowe.

Przedstawicielstwa generalne polskich firm eksportujących we wszystkich zakreśach przemysłu i wytwórczości.

Wyłączni przedstawiciele na stan Rio Grande do Sul firmy Agencia Poloneza de Viagens (Syndykat Emigracyjny) w Rio de Janeiro

Przejazdy do Polski i wszystkich punktów Europy na szybkich i komfortowych statkach Gdynia-Ameryka Linie Żeglugowe.

Bilety okredne i karty wezwania z Polski i innych punktów Europy klasy „Luxe“, 1-iej, 2-iej i 3-iej (kabina).

Wyłączni reprezentanci na Brazylię czołowej w Polsce wytwórni Fotochemicznej „ERO“ w Poznaniu (patrz inne ogłoszenie).

Radioodbiorniki polskiej produkcji (krótko do dyspozycji)

Udzielamy wszelkich informacji z najwyższą satysfakcją i bez zobowiązania ze strony zainteresowanej. Wizytujcie nas, lub piszcie!

NASI REPREZENTACI:
w Bello Horizonte — S. BIELECKI
w Guarany R. G. do Sul — S. CZECHOWICZ
w Ijuhy — J. SPECJALSKI
w Boa Vista do Erechim — M. GWÓZDZ

GDYNIA-AMERYKA

Linje Żeglugowe S. A.

Linja Południowo - Amerykańska

LAMPOR & HOLT LINE — Rio de Janeiro

Komunikacja na naszej polskiej linii okrętowej odbywa się regularnie polskimi okrętami

Pułaski i Kościuszko

ROZKŁAD JAZDY JEST NASTĘPUJĄCY:

	PULASKI	PULASKI	PULASKI
Gdynia	—8-2	17-2—12-4	21-4—14-6
Kiel Holtenau	—7-2	18-2—11-4	22-4—13-6
Boulogne Sur Mer	5-2	9-4	11-6
Dakar	—28-1	27-2— 1-4	1-5— 3-6
Victoria	20-1	24-3	26-5
Rio de Janeiro	4-1—19-1	8-3—23-3	10-5—25-5
Santos	5-1—18-1	9-3—22-3	11-5—24-5
Rio Grande			
Montevideo	98-1	12-3—	14-5—
Buenos Aires	-1—14-1	13-3—18-3	15-5—20-5

Informacje i sprzedaż kart okrętowych z Polski i do Polski uskuteuczniają: **ODDZIAŁY SYNDYKATU EMIGRACYJNEGO W WARSZAWIE: AGENCIA POLONEZA DE VIAGENS — Av. Rio Branco, 19 A RIO DE JANEIRO**

AG. POLONEZA DE VIAGENS Rua Libero Badaró, 561 2-a sobreloja tel. 2-3851 SÃO PAULO

ORAZ AGENCJE: **FIRMA „BRAZPOL“ (EMILIANO & MAZUREK)**—Av. João Pessoa, 71 Caixa Postal III — Telefon 1-7-6-1 — KURYTYBA

Soc. Cooperativa SULBRASPOL—Rua Siqueira Campos 1170—Cx. Postal, 246 PORTO ALEGRE

LIBIA

Wzorowa kolonizacja włoska w Afryce

Czternaście urodzin zdarzyło się na okrętach wiozących kolonistów włoskich z Genui, Neapolu i Syrakuz do Libii. W pierwszym dniu żeglugi przyszło na świat czworo dzieci, w drugim sześcioro, w trzecim dwoje, a w czwartym wreszcie para bliźniąt. O każdym radośnym wydarzeniu powiadomiono przez radio okręt admirałski „Vulcania”, na którym znajdował się „ojciec i opiekun” nowych kolonistów, generał gubernator Libii, marszałek Italo Balbo. Na masztach okrętów, odwiedzanych przez bociana pojawiały się wówczas błękitne lub różowe proporce, by zgodnie ze starym zwyczajem włoskim oznaczyć przybycie na świat dzieci płci męskiej (pióropusz błękitny) lub żeńskiej (różowy). Zwyczaj ten znany w Italii już w czternastym wieku, jest jeszcze i dziś powszechnie przyjęty na lądzie, lecz jak świat światem, nie widziano jeszcze podobnej sygnalizacji na Mare Nostrum. Nic więc dziwnego, że wszystkie okręty cudzoziemskie, spotykane na trasie Syccyia-Trypolis zapytywały gorączkowo stację radiową „Vulcania”, co też mogą oznaczać te osobliwe proporce. Na to tylko czekał marszałek Balbo i odpowiedzieć zaczął: — „Dzieci się rodzą!”

Tę wiadomość wywołała największą sensację wśród pasażerów angielskiego statku tu-

matycznego „Madge”, który został wyminięty przez „Vulcania” na szerokości wyspy Lampedusa. Z daleka widać było jak zaszczone angielskie miss obserwowaty przez lornetki masztów wszystkich okrętów eskadry „libijskiej”, gorączkowo liczyły proporce i zawzięcie o czemś między sobą dyskutowały.

Szerzej opisaliśmy rzecz z proporcami, bowiem charakteryzuje on znakomicie postać najmłodszego Quadrumvira rewolucji faszystowskiej, Marszałka Balbo, pierwszy lotnik Italii, twórca włoskiej potęgi powietrznej, dziś gubernator Libii, zwany ojcem — il padre nostro — przez ludność miejscową, odznacza się w równej mierze niespożytą energią, szerokością horyzontów i talentem organizacyjnym, błyskotliwością pomysłową i tą fantazją, która podsunęła mu zabawną myśl ozdobienia masztów okrętowych proporcami urodzin.

Po za tymi cechami marszałek wyróżnia się jeszcze olbrzymim rozmachem i żywonością, które łączy z prostotą, bezpośredniością i poczuciem humoru. Przez pełne dwa tygodnie wycieczki dziennikarzy zagranicznych do Libii, marszałek nie rozstawał się z nimi ani na chwilę. Pewnego wieczoru, spędzonego w trypolitańskim oazie na pustyni, mówił on o solidarności ogólnoludzkiej, która może

wytwarzać się niestety tylko w specjalnych okolicznościach, poczem wznosił kielich w ręce p. Irot, jednego dziennikarza, który pozostał wierny dawnej drodze i nosi brodę. Kto mógł spodziewać się takiego zakończenia?

Rozmach, młodość, życie!... Marszałek Balbo został gubernatorem Libii w chwili, gdy kraj ten stanowił jeszcze, poza niektórymi skrawkami nadmorskimi, bezużyteczną pustynię. Dziś Libia poprzecinana jest wszędy i wzdłuż wspaniałymi szosami, których nie powstydziliby się żadne państwo europejskie: w ciągu czterech lat powstały nowe domy, wsie i większe osiedla na miejscach, gdzie do niedawna widniał jeszcze szczyry niemal piach, powywiercano studnie artezyjskie, a za potokami wody spływało na kraje. Powstają pola uprawne, plantacje bawełny, winnice, wyrastają nawet gaje oliwkowe.

Zeszłego roku rozpoczęto masową i regularną kolonizację całych połaci dawnej Barki i Trypolisu, które wchłaniają nadmiar ludności Włoch. Ostatnio 28-go października, w rocznicę objęcia władzy przez faszystów, 20,000 ludzi opuściło półwysp włoski, by objąć przygotowane już dla nich zagrody, złożone z ładnego domu mieszkalnego, zabudowań gospodarskich, narzędzi do uprawy roli, zorane-go pola, zboża zasiewowego i różnych nasion oraz jednego osła, jako zaczątku inwentarza. Pod rządami gubernatora Balbo powstaje nowa Libia.

Rozmowa nasza z marsz. Bal-

bo rozpoczyna się od najaktualniejszego dziś zagadnienia dla Libii, mianowicie ostatnich uchwał Wielkiej Rady Faszystowskiej, które włączyły pod względem prawnym cztery powiaty libijskie do krajów metropolii. Zapytujemy więc, czy prowincja ta będzie wyłączona z pod władzy gubernatora i czy ustawa W. R. F. stoi w związku z akcją masowej kolonizacji rolników włoskich w Libii?

— Włączenie, o które pan pyta — odpowiedział marszałek Balbo — posiada wielką doniosłość socjalną, polityczną i gospodarczą. Jest to konsekwencją uciążliwych prac, przeprowadzonych w Libii w ciągu ostatnich 17-tu lat. Włochy nigdy nie zajmowały Libii, jako terenu intratnej eksploatacji kosztem miejscowej ludności, lecz uważały ją zawsze za kraj, który z czasem będzie mógł wchłonąć nadmiar naszej ludności rolniczej.

Ostatnio rozpoczęta wielka kolonizacja i jej wyniki są najlepszym dowodem, że nie pomyliliśmy się.

Libia jest krajem włoskim, zamieszkałym w znacznej mierze przez ludność muzułmańską, która wiernie i lojalnie współpracuje z nami nad wielkim dziełem podniesienia cywilizacji. Wspomniane prowincje zostaną jednak pod moją władzą, bowiem zapewnią to szybki racjonalny rozwój planu, który Włochy przyjęły dla dobra tych prowincji.

— Jaki jest ostateczny cel obecnej kolonizacji i jaki wkład wniesie może Libia do fasz-

stowskiej polityki samowystarczalności gospodarczej?

— Cel ostateczny rozpoczętej kolonizacji masowej wyjaśnia częściowo jej nazwa. Między nami ułarło się już mianowicie nazywać ją kolonizacją demograficzną. Poza tym dążymy do zapewnienia każdej nowopowstającej zagrodzie pełnej opieki. W Libii nie chcemy i nie będziemy mieć biedaków!

Jeśli idzie o politykę autarkii, to Libia dostarczy może metropolii już obecnie znacznych ilości oliwy, wina, nieco wełny i bawełny oraz produktów rybactwa.

— Czy obecna wielka emigracja do Libii może być traktowana jako olbrzymi eksperyment kolonizacyjny?

— Niema mowy o żadnym eksperymencie! Sprowadzenie dwudziestu tysięcy ludzi to tylko ostatni etap, który poprzedziły wielkie prace przygotowawcze, przeprowadzone przez dwie instytucje: „Ente di Colonizzazione della Libia” oraz „Istituto Nazionale Fascista per la Providenza Sociale”. Dalszy plan przewiduje coroczne sprowadzanie kilkudziesięciu tysięcy włochów, aż do całkowitego skolonizowania terenów, które przede wszystkim nadają się do uprawy.

— Czy koloniści potrafią wywiązać się ze swych zadań wobec nieznanych im właściwości gleby i klimatu afrykańskiego? Czy będą mieli jakąś pomoc fachową?

— Koloniści będą zorganizowani w grupy, z których każda będzie miała możliwość korzysta-

nia z rad i wskazówek specjalistów i fachowców.

Rozmowa przechodzi na tematy ogólne. Przypominamy nadzwyczajny wyczyn sportowy marszałka Balbo, kiedy to przeleciał on na czele całej eskadry samolotów z Rzymu do Ameryki oraz zapytujemy: — Co pozostawiło na waszej ekscelencji silniejsze wrażenie: przelot przez Atlantyk z przed czterech lat, czy obecna wielka kolonizacja 20,000 rolników włoskich?

— Marszałek uśmiecha się. Zawsze mu się czarne, ogromne oczy.

— Panie, ja o rzeczach, które przeszły, nigdy nie myślę. Nie mogę mnie one nawet w najmniejszym stopniu wzruszyć. Co mnie emocjonuje naprawdę, to kolonizacja, która będzie za rok. Nad tem będę pracował.

— Jako wielki Włoch — zadajemy ostatnie pytanie — co sądzi pan marszałek o stosunkach włosko-włoskich, oraz jako świetny lotnik i organizator potęgi powietrznej Italii, co sądzi o lotnictwie polskim?

— Żywię uczucia głębokiego podziwu i gorącej sympatii dla Rzeczypospolitej Polskiej, która w krótkim czasie potrafiła stać się dzięki pracowitości i energii waszego narodu wielkim mocarstwem. Znam tylko z głosnej sławy waszych znakomych lotników, jak Żwirko, Bajana czy Orlińskiego oraz świetnych konstruktorów, jak Wigura. Mam wszelako nadzieję, że będę miał możliwość osobiście sprawdzić wielkie postępy waszego lotnictwa.

Witold Korab Laskowski

Co myślą w Stan. Zjedn. o naradach w Limie

W tygodniku polskim „Gwiazda Polarna”, wychodzącym w Stevens Point stan Michigan, czytamy takie rozważania na temat zjazdu ogólno-amerykańskiego w Limie:

Konferencja amerykańska w stolicy Peru ma w tym roku większe znaczenie niż w latach poprzednich. Gdy dawniej przedstawiciele amerykańskich republik zbierali się, aby sobie nawzajem prawić różne grzeczności i wygłaszać mowy o miłych stosunkach sąsiedzkich, obecnie wobec tego, co się dzieje w Europie, są potrzebne nie tylko ładne słowa, ale również i silne czyny. Nie idzie tu wcale o mieszanie się do spraw europejskich albo o zrywanie stosunków z państwami totalnymi, choć ludzie cywilizowani nie powinni z nimi stosunków dyplomatycznych utrzymywać, ale idzie o zachowanie demokracji przynajmniej na amerykańskim kontynencie.

Wprawdzie w niektórych republikach — zauważa wspomniane pismo — demokracja nie rozwija się tak dobrze jak w Ameryce Północnej, w niektórych były niejednokrotnie dyktatury, ale te dyktatury różnią się ogromnie od dyktatur europejskich. Bo mogły dyktatury amerykańskie być tyraniami, lecz tyrania ta nie przekraczała granic poszczególnych krajów, nie poruszała praw i całości innych krajów i nie groziła demokracji w innych krajach. Dyktatury europejskie nie tylko, że dokonują przewrotu we własnych krajach i gnębią swój własny lud, lecz również zagrażają innym państwom i wywierają ujemny bardzo wpływ na stosunki międzynarodowe tak dypl-

matyczno-polityczne, jak i gospodarczo-handlowe.

Dzisiaj dyktatorzy europejscy zagrażają państwu sąsiednim, silniejszym od siebie, ale niewiadomo czy po kilku miesiącach albo po roku nie rzucą się na dalsze i silniejsze państwa. Na taką chwilę republiki amerykańskie muszą być przygotowane i przygotowania te rozpocząć na grudniowej konferencji w Peru. Nie liczymy na to, że będziemy musieli zbrojnie występować w obronie naszych demokracji. Na takie rzeczy dyktatorzy tak prędko się nie odważą, ale obrona pod względem gospodarczym i handlowym może być wkrótce potrzebna.

Demokracje kontynentu amerykańskiego mogą tak pomiędzy sobą stosunki ułożyć, że i pod względem gospodarczym i handlowym kraje totalne nie będą im potrzebne i żadnej szkody nie zdołają nam wyrządzić.

Miejmy nadzieję — kończy „Gw. Pol.” — że to wszystko, co się dziś dzieje w Europie, obudzi dyplomatów amerykańskich i popchnie ich do czynu, na który najsilniejsi dyktatorzy muszą zwrócić uwagę i dojsć do przekonania, że wielka i zjednoczona Ameryka — to nie mała i skłócona u siebie Czechosłowacja!...

TUNIS — CEL POŻĄDAN WŁOSKICH

Miasto Tunis, w które pozwala nam wglądać powyższy obrazek, liczy 200 tysięcy mieszkańców i posiada charakter wybitnie wschodni, arabski i mahometański. Obecny sultan Tunisu zwie się Sipi Ahmed bey, ale on tylko „panuje, a nie rządzi”. Rząd Tunisu podlega francuskiemu ministrowi spraw zagranicznych i na 11 członków gabinetu rządowego, 8-miu jest Francuzów. — Tunis jest krajem bogatym w płody mineralne, stynąc szczególnie z fosforu (1/4 produkcji świata) i wydobywając nadio rudy ołowiu, cynku, żelaza, miedzi oraz manganu. — Przybędzie tu wkrótce w gościny premier francuski Daladier, a równocześnie zwiększono tu obsadę sił wojskowych. Jest to odpowiedź Francji na zakusy Włochów, którzy chcieliby ten kraj zająć i wcielić go w skład swoich posiadłości kolonialnych.

S. O. S.

Niezwykłe silne burze, szalejące ostatnio nad światem, spowodowały zatoniecie kilkunastu okrętów. Wypadki te wywołały wspomnienia wielkich katastrof morskich z ostatniego trzydziestolecia. Sygnał S. O. S. rozlegający się tak często w ciągu minionych tygodni przywozi na myśl jego ciekawą historię.

Pierwszą z serii katastrof morskich było zatoniecie parowca amerykańskiego „Generał Slocum”, który wypłynął dnia 15 czerwca 1904 r. wraz z dwoma tysiącami turystów z Nowego Jorku i więcej nie wrócił. Urato-

wała się zaledwie połowa osób.

Drużga wielka katastrofa spotkała dnia 10 lutego 1910 r. francuski parowiec „General Chaury”, który, zaskoczony przez gwałtowną burzę koło wysp Balcerstkich, roztrzaskał się o podwodną skałę, przy czym zginęło tragicznie 1.400 osób.

Dnia 14 kwietnia 1912 r. nastąpiła największa katastrofa okrętowa wszystkich czasów. Było to na szerokości Nowej Fundlandii. Najpiękniejszy podówczas okręt świata „Titanic”, płynąc w czystym i rytmie swych potężnych maszyn spotkał się z polem lodo-

wym. Nastąpił gwałtowny wstrząs, cały okręt zdrzął, a bok jego został głęboko rozdarty poniżej linii zanurzenia. „Titanic” miał na pokładzie przeszło dwa tysiące podróżnych, którym wydano natychmiast rozkaz opuszczenia statku. Lecz ilość łodzi ratunkowych okazała się zbyt małą. Urządzenia telegraficzne były strzaskane, zepsute windy przestały działać.

Okręt pochylony na bok począł się powoli pogrążyć. Na pokładzie znajdowało się 1.400 osób, dla których zabrakło miejsca w łodziach. Ludzie ci, zebraani na najwyższym pomoście, zaczęli się gotować na śmierć, modląc się i śpiewając nabożne pieśni. W chwili gdy wrak okrętu pogrążył się ostatecznie w fale morskie, tonąc, śpiewali piękną pieśń, zaczynającą się od słów „Save our souls”, co znaczy „Zbaw dusze nasze”.

Na pamiętkę tych słów sygnał wzywający pomocy od tego czasu „S. O. S.” jest skrótem słów, przy wymawianiu których zginęło tragicznie 1.400 osób.

BANCO ALLEMÃO TRANSATLANTICO

KURYTYBA
Rua Marechal Floriano Peixoto, 31-41
Caixa Postal „N” — Adres tel. „Bancaleman”

FILIE W BRAZYLII:
Bahia — Porto Alegre — Rio de Janeiro — Santos — S. Paulo
Zakład Macierzysty:
DEUTSCHE UEBERSEEISCHE BANK — Berlin

Postępujemy się tym bankiem we wszystkich transakcjach handlowych

Obsługa grzeczna, szybka dyskretna

**„GRUZEIRO”
„SURPRESA”**

Jedynie maki które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie

MLYN W JOINVILLE (Caixa postal, 110)

AGENCIJ W KURYTYBIE:

LATTES & Cia
Caixa postal, 325 Telefon 7-2-2
UL. M.-AL. DEODORO, 23 — CURITYBA

SANGUE SANGUE SANGUE

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedynie lekarstwo w świecie z 8 środkami wzmacniającymi: fosfat, wapno, arsenik i I.O

Po 20 dniach użycia zauważa się:

1. Ogólny powrót siły i zwiększenie apetytu.
2. Całkowite zniknięcie bólów głowy, bezsenności i nerwowości.
3. Ustąpienie depresji nerwowej i wychudzenia u płci obojga
4. Nabranie na cięle wagi 1-3 kilo.

SANGUENOL JEST WIELKIM WYNALAZKIEM NAUKOWYM — orzeczenie dra Manuela Soares de Castro.

CHAPÉOS

Guarda-Chuvas

Sempre Novidades

Casa Londres

Materiały na ubrania, zagraniczne i krajowe. Zakład krawiecki i kooperatywa ubraniowa.
Rua 15 de Novembro 369
Telefon 9-0-9 — Kurytyba

BALSAM

Sta Helena

BÓL PIERSI
REUMATYZM
BÓL ZĘBÓW
NEURALGIA
ZACIEPIA, SKALECZENIA
BÓL USZU
KŁUCIE
ŚWIEŻERANIE

Dr. E. Tempiski
LEKARZ

Pierwszy asystent 2-go Oddziału Kliniki Wewnętrznej Uniwersytetu Parafińskiego. Były hospitant Szpitala polskiego. Specjalność: choroby serca i płuc. Klinika ogólna. Choroby skórne. Leczenie ran i zylaków przez najnowszą metodę.

Konsultorium: — Farmacja Gusira
Tel. 675 rua Marechal Floriano 740 — Kurytyba. Od godz. 10 do 12 i od 2 do 5. Rezydencja: — Av. Silva Jardim nr. 285 Tel. 677.

Przyjmuje wezwania w dzień i w nocy

Polecaj „Gazetę” sąsiadom

Dział prawny

Rejestracja obcokrajowców

Ponieważ wkrótce ma wejść w życie rejestracja obcokrajowców, zwrócić się do dr. Bronisława Roguskiego, adwokata w Kurytybie z prośbą o udzielenie dla naszych czytelników wyczerpujących informacji w tym przedmiocie. Poniżej zamieszczamy otrzymane wyjaśnienia, nadmieniamy, że zapowiedziane urzędy rejestracyjne mają zostać otwarte jeszcze w tym miesiącu.

Jednym z głównych celów Dekretu federalnego z dnia 20 sierpnia 1938 roku jest zaprowadzenie rejestru wszystkich cudzoziemców zamieszkałych w Brazylii.

Rejestracja ta zostanie wszczęta z początkiem 1939 r. i przeprowadzona przez specjalny wydział do tego celu powołany, który nazywać się będzie „Serviço de Registro de Estrangeiros”. Art. 130 wyżej wymienionego dekretu głosi poza tym, że wydział ten zostanie zorganizowany przez policję stanową i będzie miał za zadanie „fiskalizować pobyt cudzoziemców na terytorium państwowym”, jak i „wydawać dokumenty udowadniające ich prawne zamieszkanie w Brazylii”.

Tak więc, u nas w Stanie Paraná, policja stanowa uruchomi na początek b. r. specjalny rejestr cudzoziemców, tak w Kurytybie, jak i po interiorze. W Kurytybie jednak, która jest

Stolicą Stanu i uważaną przez dekret za „zona urbana” (częścią miejską), rejestr odbywać się będzie trochę odmiennie, niż w interiorze.

Jak się odbędzie rejestracja w interiorze.

Rejestracja cudzoziemców w interiorze zostanie powierzona władzy policyjnej miejscowości, gdzie cudzoziemiec zamieszkuje (Art. 142), i, aby zarejestrować się, wymagana jest obecność zainteresowanego, który zakomunikuje urzędnikowi jak się nazywa, jakiej jest narodowości, jaki sprawuje zawód, ile ma lat, jaki jest jego stan cywilny, gdzie zamieszkuje, gdzie pracuje i od kiedy znajduje się w Brazylii.

O ile jest żonaty i posiada dzieci, zadeklaruje również i te okoliczności, które zostaną wpisane do specjalnej księgi (Art. 132 i 149). Poniżej podajemy wzór takiego rejestru:

Om, 22 x Om, 23 — Livro. Nome Nacionalidade Profissão Idade estado civil Residência Onde trabalha Ha quanto tempo reside no Brasil. Esposa: Nome Nacionalidade idade Filhos menores de 18 anos: Nome Nacionalidade idade

Observações de de 19..... (Assinatura a cargo do funcionario que efetuar o registro).

Po zarejestrowaniu się zostanie niezwłocznie wydane zainteresowanemu odpowiednie świadectwo (certidão), które będzie służyło mu za dowód, że przebywa legalnie w Brazylii (Art. 149, § 2).

Kogo obowiązuje rejestracja

Rejestracja taka obowiązuje wszystkich cudzoziemców tak płci męskiej jak i żeńskiej zamieszkałych obecnie w Brazylii, liczących od 18 do 60 lat (Art. 147 i §). Dekret mówi „oobjęta płcią”, przypuszczam jednak, że kobiety przed wejściem w życie ustawy zostaną od tego obowiązku.

Cudzoziemcy, którzy obecnie liczą poniżej 18 lat, jedynie po ukończeniu tego wieku stawić się będą musieli do rejestracji. Z tego wynika, że rejestracja w interiorze będzie ogólna i obowiązująca wszystkich cudzoziemców, z wyjątkiem naturalizowanych, choćby przybyłych dawno do Brazylii.

Jak długo będzie trwała rejestracja

Rejestracja cudzoziemców obecnie zamieszkałych w Brazylii odbywać się będzie przez cały rok 1939, o ile czas ten nie zostanie przedłużony, lub dekret

zmieniony, co jest bardzo możliwe.

W interiorze więc w przeciągu tego roku wszyscy będą musieli się zarejestrować i otrzymają certyfikaty legalnego pobytu w Brazylii na podstawie zwykłych ustnych deklaracji. Po roku rejestr ten będzie mógł być jedynie wykonany, na podstawie „carteira de identidade” wydanej przez Instytut Identyfikacyjny w Kurytybie, co utrudni całą sprawę. Jakże kary grożą tym, którzy się nie zarejestrują.

Dekret pod tym względem jest bardzo groźny i nakłada grzywnę 500\$000 na tych, którzy się nie zarejestrują w przeciągu roku (Art. 266). Poza tym cudzoziemiec za takie uchylenie się od prawa może zostać wydalony z Brazylii (Art. 236), a jeśli nie wyjdzie go, nie będzie mógł płacić podatków lub innych taks jak i nie będzie mógł żadnych spraw załatwiać przy urzędach federalnych stanowych czy też municypalnych (Art. 153).

Po upływie zaś roku, to jest z początkiem roku 1940 (o ile wszystko pójdzie w myśl tego dekretu) żaden pracodawca zamieszkały w interiorze nie będzie mógł przyjąć takiego pracownika, który nie będzie posiadał przy sobie zaświadczenia, że się zarejestrował, ponieważ w przeciwnym razie zapłaci karę pieniężną od 100\$000 do 500\$000.

Po zarejestrowaniu się co jeszcze trzeba zrobić.

Cudzoziemiec obecnie zamieszkujący w interiorze Brazylii, po zarejestrowaniu się i otrzymaniu zaświadczenia (certidão), że legalnie tutaj przebywa, będzie musiał — przez przyszłe 4 lata — komunikować policji lokalnej zmianę swojego miejsca zamieszkania, która to zmiana zostanie zanotowana w posiadanym dokumentacie (certidão) (Art. 152). Oto, co Dekret 3.010, opublikowany w Diaric Oficial z dnia

TO I OWO

Kary na plotkarzy

Wprowadziła je Australia. I tam bowiem, za wzorem wielu krajów starego ładu, plotka hulała sobie dotąd bezkarnie, szarpiąc cześć ludzką. Na mocy wydanej przez Australię ustawy, siewca plotki, czy plotek, mogących zakłócić spokój publiczny, czy też zaszkodzić pokojowym stosunkom gromady ludzkiej, będzie karany grzywną nie mniejszą niż 50 funtów. Bardzo surowo karało oszczerstwo i plotkę dawne prawo polskie, które każało oszczercę „odszczekiwać” publicznie rzuconą na bliźniego niesławę. Prawa XIX i XX wieku traktowały te sprawy liberalnie, doprowadzając do takiego rozróżnienia się plotki, jakiego w dawnych wiekach nie znano. I jeszcze jedno znamienne sprostowanie. Jak stwierdził jeden z prawników australijskich w swym uzasadnieniu wniosku o wprowadzenie kar na plotkarzy — plotka jako forma walki z bliźnim rozwinęła się wyłącznie wśród narodów rasy białej. Ludy kolorowe, żyjące w warunkach

22 sierpnia b. roku i podpisany przez Prezydenta Republiki i wszystkich członków Rządu, wymaga od cudzoziemców zamieszkałych w interiorze Brazylii. Dr. Bronisław Ostojka Roguski

naturalnych, przed zetknięciem się z przedstawicielami „wyższej”, białej rasy, nie znają plotki, jako instrumentu szkodenia drugiemu człowiekowi.

Wojny rozpoczynają się przeważnie w lecie

Jak się okazuje z dat historycznych, większość wojen zaczęła się porą letnią. Wojna francusko-niemiecka w roku 1870 wybuchła w dniu 19 lipca, druga wojna bałkańska w dniu 2 sierpnia, hiszpańska wojna domowa w dniu 18 lipca 1936 r., wojna japońsko-chińska 13 sierpnia 1937 r. Pożar wojny światowej w roku 1914 ogarnął cały świat również w sierpniu.

Na Sprzedaż 300 akrów ziemi do plantacji, na loty lub w całości, w municypium Palmeira. Cena przystępna i płać na dobrych warunkach. Informacji udziela p. Jan Stęszowski PORTAO.

Zaprzysiężony tłumacz publiczny

J. GELBERT Rua Pedro Ivo, 211

Tłumaczy urzędowo wszystkie języki. — Załatwia również sprawy z poza Kurytyby, w tym celu należy nadesłać dokumenty pocztą poleconą

PALACE HOTEL KURYTYBA Rua Barão do Rio Branco 62 Telefony 989 i 990 Caixa postal 469 70 POKOI Z WODĄ ZIMNĄ I GORĄCĄ, 14 ODDZIAŁÓW Z ŁAZIENKAMI PRYWATNEMI, 2 WINDY, SALON DLA RESTAURACJI, HALA I BAR UCHYNNIA PIERWSZORZĘDNA Auta na stacji do dyspozycji dla gości Właściciel: Marcin Jaruga

Wyleczony i Zadovolony Co podajemy niżej, to tylko prawdziwy wypadek jaki miał piszący poniższy list: „Od szeregu dni czułem się chorym, nabawiwszy się silnego przeziębienia. Zatakowało mi ono płuca, cierpliwem na dokuczył mi kaszel, pokazały się objawy tężczy. Byłem już bardzo tą chorobą wyczerpany. Zażywałem różnych lekarstw, a nie nic pomogło. Dopiero na radę jednego z przyjaciół wziętem sławny środek PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE. Nim skończyłem pierwszą flaszkę, już pokazały się oznaki polepszenia, i wkrótce byłem zdrow, jak dawniej. Dlatego z pełnem przekonaniem na własnym przykładzie zalecam wszystkim, aby w podobnych wypadkach zażywali PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE — i wiem, że im to znakomite lekarstwo pomoże.” (Podpis) Hermenegildo de Azevedo Nunes Pelotas Domagacie się w aptekach tylko lekarstwa PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE. To jest najlepszy środek przy zaziębieniach i kaszlu. Potwierdzam to zaświadczenie. (Podpis zalegalizowany u notariusza) Dr. E. L. Ferreira de Araujo. Pozwolenia Nr. 511 z dn. 26 marca 1906 Skład Gł. DEPOSITO-LABORATORIO PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE — Pelotas Na sprzedaż we wszystkich miejscowościach, w składach i aptekach

Casa Londres casa das GRAVATA BONITAS POR PPEÇOS AO ALCANCE DE TODOS Rua 15 de Nov. nr. 369 tel 9-09 KURYTYBA

A nazajutrz o świtaniu również stanął do roboty, stanął i drudzy, zachęcając jego przykładem, że na polach, w krzewach plonących wybuchł pod gradami kul, niustannie świszczących, zaroiło się od ludzi. Nieleżeni kucyli się w sobie, zęgnali, pacierze odmawiali, czasem trwożnie umykał z głową, gdy pocisk niżej zawarował, ale z placu nikł nie uciekał. Nic to, iż drugiego dnia przywleki pola stara Marchowa, ciężko poraniona, że tegoż jeszcze dnia Nawrockiemu oberwało nogę a chłopaka Kozłarów poszarpało na strzępy. Nie powstrzymało to pozostałych. Jedno wzmogły się ciche płacze głuchą nocą, jedno żalonne lamenty rodnią pokrzywdzonych sakwi-lich rzeszyci pod rozwalonymi kosciółdem — zasię reszta, zarówno chłopcy, kobiety, dziewczki jak i wyrostki, wychodzili nieustraszenie na robotę. Kto padł po tym mówiono pacierze, a poszerali, niby żołnierze świętej sprawy, stawali w karnym ordynku, posłuszni nakazowi szefa. Robili, co robić byli powinni. Wypaść oddać tej ziemi ostatnie krwi i dech ostatni, oddawali ze spokojną rezygnacją. Próżno sam proboszcz z dobroci serca ostrzegzał i powstrzymywał. — Niedość, że zabija, ale i z roboty nie pozostanie, strętna i zniszcza. — Śmierć robi swoje, a ty chłopie rób swoje. — odparli na to Michał Kozioł i wyjechał z

zastłoniętych rumowiskami, kopano ziemię i posiewano rozsady. A kiedy któraś z gospodyń wypuściła do sadu parę gasek, jakimś cudem ocalonych, pół wsi zbiegło się patrzeć i lubować gestorowym gegotem. Zasię Michał Kozioł chodził jakby pijany. Po wiele razy w dzień i w noc wyłaził w pole na zwłady, trawiąc długie godziny na medytacjach. Coś się z nim wyrabiło niewypowiedzianego. Nie mógł jeść i nie mógł całkiem spać, wychudł na szczapę, ledwie już nogami powlóczył a nie potrafił usiedzieć na miejscu, takie go żarliwo niecierpie niegassone. Jakże, trzydziści morgów jego ziemi czekało — trzydziści morgów wolało do niego słodkim, nakazującym głosem. A on styszał, czuł, rozumiał i chodził, szarpiąc się w bezradnej męce. Bowiem z dnia na dzień wyczerkiwał, aż to przekłaje ptaćwo kul przestanie krażyć nad jego polami. Ale wciąż słyszał ich piekielne chichoty, wciąż żelazne szpony rozdzierały mu ziele i wybijaly dotk. Pewna śmierć czyhała tamna każdego śmiatka. Dobrze wiedział, ile co dnia wyroszą raunych, ile pod lasem przybywa mogił i krzyżów. A pomimo tego nie wstrzymywał w końcu i krórego ranka o świtaniu przykarał Jaskowi zakładając konia do pług.

Zastąpiła mu żona drogę z niemym lamentem. — Należał głupi! Kajt to jedzisz? Na czystą zębę! — Nie twoja sprawa. Wyniesie jęczmień nie słobce i przesusz.

Wiesz zaległa w jamach i dobach, ponuro nasłuchując piekielnego warkotu armat, lecz skoro jeno zmroczało na święcie, wszyscy stawali do przerwanego robot. Kto jeno żył, ruszał w pola. Od zmierzłków do pierwszych świateł, wrzasa wyłężona, gorączkowa praca. Przystępowały im krwawe liny rozarów, wybuchy granatów i przemogione gwizdządy. Michał Kozioł zaraż z wicesora zniósł i Orki z jęczmieńniem na swoje żagony i zabrał się do siewu. Przepassany biały płachtą i kolebiący się z bokku na bok, rosławał zboże półkolistym, błogosławiającym ruchem. Jasięk bronował. Noc była szara, mętna i często rozdzielana błyskawicami wybuchów. Niektleady brzęczały karabinowe kule, niektleady ogromny grzmot wstrząsał powietrzem i sflony ognia buchały w niebo, a czasami blade, straszliwe wystrzaskone oczy reflektorów spadały na pola i mknęły cicho po zarościach, sznkały naporczywiej dingo. Wtedy, w owym widrowym świetle jawiły się przycgarbione sylwetki ludzi, zwarłe wody i każda fałda ziemi. Zasię potem, w miejscu tkniętym tym piekielnym spoj-

plęgiem na rolę; drudzy też nie posłuchali Jego-mości. Na miszczęście, bitwy wzmagały się z dnia na dzień i takie huraganne pociski rwały się po polach, że roboty w dzień, przy słońcu, musiano wreszcie zaprzestać. Niepodobna się było pokazać na święcie.

Na cele orszaku zataręła się żalobna chorągiew, pokazująca straszliwą śmierć z kosą w pieszczelach, za nią sześć ksiądz w czarnej kapie i lisy organista z księżką w ręku. Ksiądz zaśpiewał po łacinie, przywórczy mu organista i wraz wykręcił z kościelnego obejsia ku cmentarzowi. Widniał z dala, u końca drogi, na wzgórkun pod lasem, kępami białych brzoź i pochylonych krzyżów. Pęknięty dzwon zakolał z dzwonnicy niby rozbity garnek. Droga prowadziła szeroka, miejscami grzązka i pełna kałuż. Siedzieli nad nią rządy topoli, podobne okaleczonym dziadom, wyciągającym odrąconne kłniami, żalosa kikuty gałęzi i wierschołków. Nisłkie łaki sflwy się rozlewały, na suchszych miejscach zółciły się kaczence i wybuchaly zielone chmury wiezib i kózin. Wiatr szumił górą i zawiewał gorskim i gryzącym zapachem spaleniżny. Huk armat nieustannie szarpał powietrzem, jeno w krótkich przerwach słyszeć się dawały świergotania skowronków i jakieś głucho, dalekie tęteny.

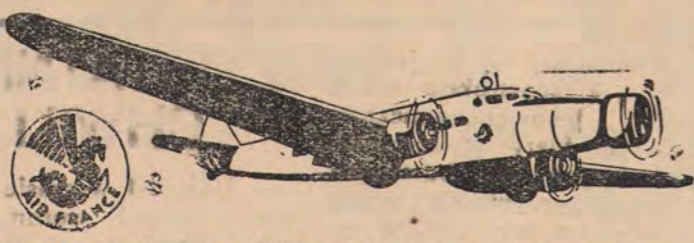
BALSA M Stn Holonna

działu Klijetytu Pa-pitalny pol-ny serca i oby skóme sz najnow-

cia Guaira fiano 740-12 i od 2 Silva Jar ni i w nocy

AIR FRANCE

Listy oraz przesyłki pocztą otniczą nadawać można w Kurytybie w kierunku południa aż do Peru w poniedziałki do godz. 6 w Agencji i do godz. 8 na Poczcie Głównej. W kierunku północy aż do Natalu, Afryki, Europy, Polski, Azji: w soboty do godz. 6 w Agencji i do godz. 11 na Poczcie Głównej.

Informacji udziela Filia Kompanii:

Rua 15 de Novembro, 622 --- Telefon 2450
KURYTYBA

Dziennikarz

Na fali płynę życia — jego treść, Radio, kabel, skrzydła samolotów — To moi goście, którzy niosą wieść i sięgają ziarno z codziennych omłotów. W mrowiska ludzkie, w ostępy, gdzie już Legenda tylko chroni się samotna, Od głębin życia do rozstaj, wzdrż Sieć moja sięga i wielka i zwrotna.

Tworzy się dzieło — historia chwil, Blok, który rzeźbię w rozkoszy i trudzie — Ma to swoisty co dnia inny styl, Jak co dnia inni są ci sami ludzie. Różność wydarzeń łączy w jeden spłot. Irzucam w przyszłość, która wnet powieca, Bo wiem, że taki cel ma każdy lot, Siła przeznaczeń i moja współpraca.

Kącik zdrowia

Odżywianie osób zdrowych

Nie każdy rozumie dobrze to, jaki wpływ na nasze zdrowie wywiera rodzaj i ilość spożywanego przez nas pokarmów. Najpowszechniejszym błędem w odżywianiu jest spożywanie znacznej ilości pokarmów o małej wartości odżywczej, które nie mogą dostarczyć dość materiału do odbudowy zużytej energii. Stałe odżywianie się w ten sposób może doprowadzić do wyczerpania, osłabienia i zaniku energii.

Nie obciążać żołądka mało pożywnymi pokarmami! Jadać tedy mało, ale dbać o to, by pożywienie było łatwo strawne i zawierało potrzebną ilość substancji odżywczych, bez których organizm obejść się nie może. Prawidłowe odżywianie się winno sprzyjać zachowaniu zdrowia, czyli utrzymywać dobre czucie się i zdolność do pracy. Spożyte pokarmy winny wyrównać straty poniesione przez procesy życiowe i utrzymywać stałą wagę ciała. Ceł ten zostaje osiągnięty wówczas, gdy spożywane pokarmy nie wywołują szkodliwych następstw. Środki żywnościowe winny być dobrej jakości, a nadto muszą być dobrze przyrządzone i podzielone na poszczególne posiłki tak, by można było pokarmy spożyć i przetrwać bez nadmiernego obciążenia narządu trawiennego. Dobre odżywianie się winno być źródłem przyjemnych wrażeń smakowych.

Do warunków prawidłowego żywienia się należy stosowanie przyrządzania potraw, które winno pobudzać apetyt i ułatwiać trawienie. Sztuka kuchenna to nie zbytek, lecz potrzeba higieniczna. Należy odróżnić potrawy zimne i gorące. Niewątpliwie lateń spożywamy chętniej chłodne potrawy i napoje, zimną gorące potrawy i napoje. Należy zważyć szkodliwy zwyczaj spożywania zbyt gorących potraw.

Należy się także wystrzegać zbyt zimnych potraw i napojów. Szkodliwe działanie wody lodowej spożywanej celem ugaszenia pragnienia jest znane. Nastęstwem nierozważnego spożywania wody lodowej bywają bóle żołądka i długotrwała niestrawność. Przy picciu wody należy baczyć, by była ona czysta. Również pilnie należy baczyć na jakość mleka. Najbezpieczniejsze mleko jest należycie przegotowane.

Porady domowe

Jak lepić pluskwy w mieszkaniach

Pluskwy są nie tylko plagą wielu ludzi, ale mogą także stanowić niebezpieczeństwo dla zdrowia. Niefortuną prawdziwie rzeczą jest pozwolić na rozpanoszenie się ich w mieszkaniu, bo całkiem niepotrzebne. Bez względu na to co ludzie niektorzy mówią, faktem jest, że są one skutkiem braku czystości w mieszkaniu. Są one wynikiem zaniedbywania trzymywania mieszkania w czystości i higieny osobistej.

Są wypadki, że mimo trzymywania mieszkania w czystości, pluskwy jednak się w nim znajdują. Dzieje się to z tej przyczyny,

Koloniszcil

Do pracy w gospodarstwie polecam Wam narzędzia mego wyrobu, znane już szeroko i wypróbowane, najlepsze jakości.

Ostrza do plugów, Hamulce do wozów, filocarnie do prostej słomy

Żądajcie tych wyrobów mojej marki w Waszych sklepach. Jeśli nie otrzymacie, piszcie wprost pod adresem:

Stanisław Szczyplor
ZAKŁAD MECHANICZNY
Contenda via Guajuvira
Parana

Uwaga!

Do pracy w gospodarstwie polecam Wam narzędzia mego wyrobu, znane już szeroko i wypróbowane, najlepsze jakości.

Ostrza do plugów, Hamulce do wozów, filocarnie do prostej słomy

Żądajcie tych wyrobów mojej marki w Waszych sklepach. Jeśli nie otrzymacie, piszcie wprost pod adresem:

Stanisław Szczyplor
ZAKŁAD MECHANICZNY
Contenda via Guajuvira
Parana

Poniżej ceny sprzedaje meble jedynie CASA DAVID. Ładne meble w polskim stylu. Postanowiliśmy zarządzić generalną wyprzedaż z 10 proc. i 20 proc. opustu. — Ujrzeć, to znaczy uwierzyć! Przyjdźcie do CASA DAVID, zanim kupicie gdzieś indziej.

Meble? — Tylko CASA DAVID! Uwaga! skład ma 4 drzwi. Na Boże Narodzenie i Nowy Rok od 15 do 20 proc. opustu

CASA DAVID
Rua S. Francisco nr. 322 — Telefon 1-61-7

Na Boże Narodzenie i Nowy Rok

Wielki i różnorodny wybór materiałów letnich nadszedł do znanego składu

Ao Mundo das Casemiras

Materiały wełniane, brimy i „Palm-Beach“ po cenach wyjątkowo niskich.

Dokładki krawieckie

Mówimy po polsku, po ukraińsku i po niemiecku

RUA QUINZE DE NOVEMBRO nr. 129

BANK

Francusko-Włoski

DLA POŁUDNIOWEJ AMERYKI

Kapitał fr. 100.000.000 Rezerwa fr. — 139.000.000.000
Centrala PARYŻ (Rue Halevy, 12)

FILIE w BRAZYLII: S. Paulo—Rio de Janeiro—Santos—Curitiba—Porto Alegre—Recife—Rio Grande—Bahia

AGENCJE: Araraquara, Barretos, Botucatu, Caxias, Espírito Santo do Pinhal, Jahu, Moçoca, Ourinhos, Paranaguá, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, Rio Preto, S. Carlos, S. José do Rio Pardo, S. Manoel.

ARGENTYNA: Buenos Aires—Rosario de S. Fé. **CHILE:** Santiago—Valparaíso. **COLOMBIA:** Barranquilla — Bogota. **URUGWAJ—** Montevideo.

przyjmuje depozyty dyspozycyjne a vista, z wypowiedzeniem lub na stałe, płacąc dobre procenty. Bank prosi swą Szan. Klientelę o informowanie się o każdej operacji bankowej — adresując zapytania do Filii w Kurytybie (Sucursal em Curitiba — Rua 15 de Novembro 316), albo pod adresem jego agencji w Ponta Grossa i Paranaqua

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby

Szujemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin. Zamawiając z rana oddajemy wieczorem tego samego dnia ubranie gotowe pierwszorzędna robota. Wielki skład kaszmirów, birmów jak ubrań gotowych.

ALFARATARIA-FABRICA DAS ROUPAS FEITAS I CASA ABC
Curityba—Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286
Rua 15 de Novembro 4

Pieśni ludowe

Maciek generałem

Zakochałem ci się aż po same uszy, radbym Kaśkę pojąć, radbym z całej duszy. Raz, dwa, trzy, cztery, raz, dwa, trzy!

Ale co ja zrobię, kiej psia para Kaśka, co raz spojrz na mnie, to cztery na Jaśka!

Wiem jednak, co zrobię, pójdę na wojaka, będę tam wojował szabelką z pół roka!

A jak mi się szczęście tam potoczy kołem, to może zostanę panem jednorołem.

Gdy pojedę przez wieś na siwym koniku, a za mną, a za mną żołnierzy bez liku. —

Jak Kaśka obaczy pana generała, oj będzie, oj będzie z radości szalała!

Zrazu się podreczę, ale potem zmiknę — i z miłą Kasieńką do ołtarza kłękę.

A jak nas Pan Jezus obdarzy dziećkami, będą takie piękne, jako i my sami.

A psiajparę Jaśka wezmę na pastucha, niech się memu szczęściu napatrzy, psiajucha!

Ze śpiewek legionowych spisał z pamięci
Wacław Przyjemski

szwach bielizny, że prosek trujący nie może ich dosięgnąć. Wobec tego najlepiej jest zastosować odpowiedni płyn. Najlepsze są: wizała woda z mydłem, nafta i terpentyna. Stosowanie jednak tych materiałów do zabicia pluskiew jest niebezpieczne i dlatego zdrowy rozsądek nakazuje ostrożne obchodzenie się z nimi.

Dla kowali Sprzedaje się po cenach okazjowych stare żelazo, sztab okrągłe, kanciaste, płaskie, pływ, sprężyn itd. Depozyt Paratodos, rua Mar. Floriano Peixoto, 1500, Telefon 2532.

Dr. Bronisław Ostoja Roguski
ADWOKAT

Sprawy cywilne, handlowe i robotnicze, awanturze, naturalizacje. Przyjmuje pełnomocnictwa do zatwierdzenia wszelkich spraw przy urzędach stanowych i niderlandz.

Biuro—Praça Tiradentes, 509, 2-o piętro Od 9—1—1 i od 3—5

Naprawa maszyn do szycia

Wasza maszyna do szycia potrzebuje naprawy?—Zwróćcie się do specjalisty **NARCISO MORONA** rua S. Francisco, 329

Naprawia także rondle, garnki i inne statki kuchenne.

Dr. M. Matiskei
ADVOGADO

Spadki
Pomiary sądowe
Wypadki przy pracy
Obrona
Malet

Curityba

LEKARZE

Dr. Aleksander Dobrowolski
Klinika medyczno-chirurgiczna

leczenia zębów, wrzodów, hemoroidów. Chirurgia ogólna. Syfilis, choroby weneryczne. Własne laboratorium do analiz.

KONSULTORIUM: Praça Tiradentes, 322. Od 13 do 12 i od 3 do 6 godz.

MIESZKANIE: rua 13 de Maio, 879; Telefon 1036.

Dr. JANINA WĄTROBIANKA

CHOROBY DZIECIĘCE I KOBIECE

— PORODY —

KLINIKA OGÓLNA

— WYJAZDY NA KOLONJE —

Konsultorium i rezydencja:
MARECHAL MALLET

Dr. Józef Czaki

Choroby kobiet i klinika ogólna w czwartki w piątki od 1 do 3. Apteka Steinfeld ul. Com. Araujo. Zamiast w ZPOKu—rua Visc. Rio Branco, 1197 — udziela porad dla niezamożnych

czwartki i piątki od 10 do 11,30
Dla członków Związku Polskiego i ich rodzin cena porady 5\$000

DR. DANTE ROMANÓ

Z praktyką w szpitalach berlińskich Internista Szpitala Ewangelickiego Santa Casa de Misericórdia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medycyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgia pochwy rozrodzonej jajników, orzwdów, pęcherza, nerek, żołądka, pnc, gruczołów, wątroby, i t. d.

Konsultorium: Praça Tiradentes Nr. 554 (nad apteką Minerwa); Rezydencja: Praça Senador Cordeá, 4

Dr. Carlos Heller

Z praktyką w szpitalach w Hamburgu, Paryżu i Wiedniu. Szef kliniki ginekologicznej i takultetu medycyny. Klinika medyczna. — Choroby piersiowe, skórne, piciowe. — Promienie ultrafioletowe.

Konsultorium: — Farmacja Avenida, av. João Pessoa, 68 — od 10,30 do 11,30 i 4 do 6. — Farmacia da Ordem Praça da Ordem od 9 do 10.

Telefony: Konsultorium 875 Mieszka 724

DR. M. ISAACSON

Professor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Paradyshim

Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica. — Dżentryzm. Promienie ultra-fioletowe.

Konsultorium: Praça Zacharias 622 2-gie piętro. Tel. 1163. Rezydencja: Rua, Bruno Figueira, 110 (Batel).

UZYWANY oficjalnie w wojsku

ELIXIR „914“

Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można:

- 1) — Krew czysta, wolną po wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
- 2) — Zniknięcie pryszczów, egzemy, wrzodów, śwędzenia, ran jęczących etc.
- 3) — Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy
- 4) — Zniknięcie objawów syfilitycznych i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis.
- 5) — Żołądek i kisielki w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914“ nie atakuje żołądka i nie zawiera jodu.

— Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew które posiada świadectwa szpitali od specjałów o oczu i chorób syfilitycznych.

PODWOJNEFLASZKI zawierają 2 razy więcej płynu „ELIXIR 914“ a kosztują o 20 proc. mniej, niż dwie zwykłe flaszki.

Dr. LUDWIK WOLSKI
ADWOKAT

Prowadzi sprawy cywilne, handlowe, spadkowe i kryminalne. Pośredniczy w załatwianiu spraw w Polsce.

Rua Brigadeiro Franco, 1488.
KURYTYBA.

KURS NOCNY BEZPŁATNY DLA DOROSŁYCH

Gimnazjum „Novo Atheneu” współpracując z krajową akcją mającą na celu rozpowszechnienie nauki, otwarto z dniem 13 maja bezpłatny kurs szkolny dla osób dorosłych, funkcjonujący w nocy. Zapisy codziennie.

„NOVO ATHENEU”
r. Aquidabam, 278 — Telefon 378

DENTYSCI

Dyplomowany Lekarz Dentysta

J. Furmaniak
SCHMIDTINGEROWA

Leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów, szcęk i t. d.

Avenida Jayme Reis, 216
Przyjmuje od godz. 8—12 i od 1—5 popoł.

DYPLOMOWANY LEKARZ DENTYSTA

Jan Skalski

posiadający 40-letnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystryki, starannie i po najniższych cenach.

Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18

Rua Emiliano Perneta 670
Kurytyba — Paraná

Maria Kryńska

Dyplomowany Lekarz-dentysta

przyjmuje od 1 do 6 pop.

Ul. Ebano Pereira nr. 356
Telefon 1-2-8-8

„A BRANDINA“

Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pastylek gumowych, pomadek i t. d.

Cukierki malinowe, kokosowe, migdłowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szanownych Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są ująta także i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki

„A BRANDINA“
Specjalność fabryki:
Jaja cukrowe i

BRACIA SOBANIA

Rua Nunes Machado, 300—304
Curityba - Telefon, 1423 - Paraná.

Nauka Kroju

Praktyczny podręcznik Heleny Gryzelko z modelami i objaśnieniami. Dzieci bielizny i krawiecki.— Książka bardzo użyteczna w każdym domu.

Cena 4\$000

Tabaki fajkowe 18 gat Fumo em corda od 6\$—22\$ Legítimo amarelinho k. 20\$ Przytwy od 8\$500—35\$ Żarówki od 1\$800—30\$ Kamienie do brzytwy od 8\$—75\$ Rzemienie do brzytwy od 3\$ Florechi, Charutaria Liberty Praça Tiradentes, 305

